

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

480. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 25. A 26. APRÍLA 2012

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006“

COM(2011) 615 final – 2011/0276 (COD)

(2012/C 191/06)

Spravodajca: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Európsky parlament (25. októbra 2011) Rada (27. októbra 2011) sa podľa článku 177 a článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) rozhodla prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006“

COM(2011) 615 final – 2011/0276 (COD).

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 3. apríla 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 480. plenárnom zasadnutí 25. a 26. apríla 2012 (schôdza z 25. apríla) prijal 162 hlasmi za, pričom 9 členovia hlasovali proti a 9 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závěry a odporúčania

1.1 EHSV usudzuje, že súčasné politiky EÚ (úspornosť, obmedzenie rozpočtov na vnútroštátnej úrovni, obmedzenie rozpočtu EÚ, fiškálna dohoda, obmedzenie pôsobnosti ECB atď.) iniciujú proces recesie s nepredvídateľným účinkom, a to v čase, keď je potrebný pravý opak, t. j. kroky podniknuté v rovnakom čase, ak nie ešte skôr, s cieľom podporiť **rast a vytváranie pracovných miest** na základe odvážnejšieho a účinnejšieho návrhu. Štrukturálne fondy (ŠF) (a čiastočne, na dočasnom základe, aj fondy z SPP) by mohli značnou mierou

prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa, tak ako to už bolo navrhnuté na samite, ktorý sa konal dňa 30. januára 2012, hoci v obmedzenej forme.

1.2 Európsky plán rastu – „nová dohoda“ – by sa mala spustiť v rámci väčších, cielených projektov, ktoré by zahŕňali niekoľko kľúčových odvetví, ktoré dokážu hospodárstvo EÚ opäť rozhybať. Takýto plán by sa mohol s okamžitým účinkom financovať prostredníctvom zvyškových zdrojov pochádzajúcich z rokov 2007 – 2013, ku ktorým by sa mohla na obmedzené obdobie a čo najskôr priradiť časť zdrojov plánovaných na obdobie 2014 – 2020. Takýto fond by mohla podporovať

EIB prostredníctvom emisie obligácií⁽¹⁾ (článok 87 nového nariadenia). Týmto by sa dosiahol multiplikačný efekt na investície, pretože by prilákal externý kapitál a dosiahol by sa pozitívny účinok na štátny dlh, a tým na euro, ktoré by sa posilnilo.

1.3 EHSV pevne verí, že **partnerstvo**, na ktorom sa zúčastňujú všetci partneri v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach, priamo prispieva pri príprave, realizácii a následnom vyhodnotení projektov realizovaných v rámci politiky súdržnosti EÚ k jej úspechu. Víta pokrok v článku 5 návrhu Európskej komisie (EK), ktorým sa horizontálne partnerstvo zavádza ako kogentný prvok; pripomína, že by malo ísť o skutočné spolupôsobenie na všetkých stupňoch využitia zdrojov, ktoré zahŕňa aj týchto partnerov s právom voliť v rámci monitorovacích výborov. V tejto súvislosti sa EHSV domnieva, že je potrebné zrevidovať a prepracovať článok 5 nariadenia, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia tak, aby sa ustanovenia o partnerstve, ktoré sú v ňom, a najmä v odseku 2, zakotvené, dali účinne uplatňovať na všetkých úrovniach verejnej správy: celoštátnej, regionálnej i miestnej.

1.3.1 EHSV by chcel prispieť ku kódexu správania (KS) spomenutom v článku 5 a hlboko ho znepokojujú signály, ktoré prichádzajú z Rady o tom, že členské štáty chcú obmedziť zavádzanie zásady partnerstva. Vyzýva Európsku komisiu a Európsky parlament (EP), aby tento vývoj zvrátili. Kódex správania by mal obsahovať jasnú inkluzívnu definíciu mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich zraniteľné skupiny podľa článkov 10 a 19 ZFEÚ, akými sú napríklad ženy, starší ľudia, mladí ľudia, osoby s určitou sexuálnou orientáciou, ľudia so zdravotným postihnutím, náboženské a etnické menšiny. Kódex správania by mal ďalej stanoviť jasné pravidlá na zavádzanie projektov a programov, trvať na včasnom spracovaní, a mal by stanovíť postup pri podávaní sťažnosti, čím by sa umožnila účinná a nebyrokratická implementácia a využívanie programov politiky súdržnosti. EHSV je presvedčený o tom, že dodatočné kritéria schvaľovania, ktoré používajú členské štáty, by mali v prvom rade podliehať verejnej kontrole, aby sa predišlo ďalšej byrokracii (a vnútroštátnemu „pozlacovaniu“).

1.4 EHSV schvaľuje väčšie využitie **podmienosti ex ante** a **ex post** v štrukturálnych fondoch EÚ na dosiahnutie cielenejších a reálnejších, trvalo udržateľných výsledkov. Odmieta však makroekonomickú podmienenosť, keďže sankcionuje regióny a občanov, ktorí nenesú vinu za makro-ekonomické rozhodnutia prijaté na vnútroštátnej alebo európskej úrovni.

1.5 EHSV uznáva snahu Európskej komisie o **zjednodušenie postupov**, ale považuje ju za nedostatočnú. Ešte stále pretrvávajú prívla zložitosti. Ako vnútroštátne, tak aj európske orgány ešte stále bránia jednoduchému prístupu k financovaniu malých a stredných podnikov a mimovládnych organizácií zo zdrojov EÚ, a to nadmerným kladením dôrazu na vykonávanie auditov

a na postupy. Byrokraciu je potrebné zredukovať hlavne v krajinách, v ktorých federálne územné systémy vytvárajú rôzne byrokratické stupne.

1.6 EHSV predkladá na zváženie myšlienku vypracovať prístup „jedného kontaktného miesta“ pre príjemcov, aby bola politika súdržnosti vo väčšej miere orientovaná na príjemcov (prístup založený na klientovi). EHSV je tiež presvedčený o tom, že je potrebné zvýšiť hranicu, pod ktorou sa audit pri projektoch vykoná len jedenkrát podľa článku 140, zo súčasných 100 000 EUR na 250 000 EUR. Táto suma by sa mala uplatňovať na tú časť projektov, ktorá je financovaná z prostriedkov Spoločenstva, s cieľom získať ďalšie zjednodušenie pravidiel.

1.7 EHSV víta návrhy Európskej komisie na **tematickú koncentráciu**, ktorá by mala byť prostriedkom na zníženie roztrieštenosti úsilia. EHSV v tomto svetle podporuje silnejšiu koordináciu úsilia medzi rôznymi štrukturálnymi fondmi, aby bolo možné vytvoriť homogénnu a jednotnú politiku súdržnosti, ktorá by v plnej miere prispela k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020. Je presvedčený, že špecifickými tematickými oblasťami by sa mali stať (i) lepší prístup a (ii) budovanie kapacít zainteresovaných strán v rámci politiky súdržnosti (partneri v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach).

1.8 EHSV opätovne pripomína, že je potrebné zmeniť článok 7 nariadenia o spoločných ustanoveniach, aby bolo možné integrovať prístup k finančným prostriedkom a **prístup pre osoby so zdravotným postihnutím** v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

1.9 EHSV zdôrazňuje, že pre partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach je **budovanie kapacít** dôležité a žiada, aby sa definícia budovania kapacít zahrnila do článku 2. Definícia budovania kapacít by sa mala chápať ako zvýšenie účasti partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach na príprave, implementácii a monitorovaní štrukturálnych fondov vo všetkých fázach.

1.10 EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby predložila spoločný strategický rámec, (SSR), ktorý by umožňoval inštitúciám a politickým orgánom EÚ zapojiť sa do rokovaní o SRR a jeho prijatia.

1.11 EHSV odporúča objasniť účasť aktérov **sociálneho hospodárstva** na dosahovaní cieľov jednotlivých fondov.

1.12 EHSV je presvedčený, že podmienenosť by nemala podkopať kapacitu flexibility v rámci štrukturálnych opatrení, keďže neexistuje žiadne riešenie, ktoré by vyhovovalo všetkým regiónom, a zároveň by sa mali prostredníctvom spoločných pravidiel zachovať spoločné ciele zamerané na zabezpečenie lepšej súdržnosti.

⁽¹⁾ Viac informácií sa nachádza v stanovisku EHSV na tému „Oživiť e rast“, Ú. v. EÚ C 143, 22.05.2012, s. 10) a „Kohézny fond“, (Pozri stranu 38tohto úradného vestníka).

1.13 Výbor dôrazne podporuje návrh, aby sa minimálne 20 % celkových vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov ESF vyčlenilo na sociálne začleňovanie a boj proti chudobe.

1.14 EHSV víta snahu o vypracovanie nariadenia o spoločných ustanoveniach, ktoré by sa vo väčšej miere orientovalo na výsledky, a je presvedčený o tom, že **ukazovatele** založené výhradne na makroekonomických ukazovateľoch, ako je HDP, sú očividne neúčinné na identifikáciu úrovne súdržnosti.

1.15 EHSV žiada o posilnenie kapacity partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach a v článku 51 nariadenia o spoločných ustanoveniach. Začlenenie týchto partnerov do tohto procesu podpory, štúdií, hodnotení, odbornej pomoci spolu s ostatnými opatreniami, ktoré sú podporované prostredníctvom **technickej pomoci**, bude viesť k významnejšej účasti a kapacite účasti všetkých partnerov v rámci štrukturálnych fondov a jednoznačne prispeje k úspešnej implementácii politiky súdržnosti. EHSV ľutuje, že bol predložený návrh na to, aby sa v rámci operačných programov technická pomoc vylúčila z environmentálnych opatrení, rovnakých príležitostí a rovnosti medzi mužmi a ženami. Toto vylúčenie by sa malo z článku 87 odstrániť.

1.16 EHSV je pevne presvedčený o tom, že najlepšie využitie obmedzených dostupných finančných prostriedkov je potrebné dosiahnuť prostredníctvom inteligentného **finančného inžinierstva** a že z každého eura poskytnutého v rámci financovania súdržnosti je potrebné vyťažiť maximum. EHSV zdôrazňuje dôležitosť starostlivej koordinácie aktivít v rámci rôznych štrukturálnych fondov a potrebu preverenia miery spolufinancovania, aby bolo možné v súčasnej kríze lepšie odzrkadliť potreby príjemcov.

1.17 V súlade s článkom 174 ZFEÚ je politika súdržnosti v centre pozornosti EÚ a jej úlohou je posilňovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. V prípade členských štátov, ktoré zaznamenali v rokoch 2007 – 2009 záporný priemerný nárast HDP a preukázali počas aktuálneho obdobia dobrú mieru absorpcie, bude navrhovaný strop stanovený tak, aby bol minimálne rovnaký, ako v tomto období. Obmedzenie stropov v politike súdržnosti by sa nemalo týkať fondu pre rybné hospodárstvo a fondu pre rozvoj vidieka.

2. Výzva pre EÚ, ktorú predstavuje kríza: Nové štrukturálne fondy pre náročnú dobu

2.1 Miera nezamestnanosti v EÚ vzrástla z dôvodu hospodárskej krízy na 10,3 % (pričom viac než päť miliónov z toho sú mladí ľudia – „stratená generácia“) a percentuálny podiel ľudí, ktorým hrozí sociálne vylúčenie, vzrástol v niektorých krajinách EÚ o viac než 4 % a o 3 % podiel osôb, ktoré majú vážne materiálne problémy.

2.2 Nerovnosť medzi regiónmi sa znovu zvyšuje, a to aj napriek úsiliu politiky EÚ v oblasti súdržnosti, rozvoja vidieka a rybného hospodárstva. Podľa piatej správy o kohézii sa rozdiely vo všeobecnosti zvýšili, a predovšetkým rozdiely v rámci krajín (hlavné mestá bohatnú a menej rozvinuté regióny

sa stávajú chudobnejšími) – v niektorých prípadoch dosť dramaticky. Správa tiež uvádza dôležité rozdiely medzi mestami a vidiekom s ohľadom na úroveň rozvoja. ⁽²⁾

2.3 Na základe toho, čo sa dohodlo na samite, ktorý sa konal 30. januára 2012, EHSV žiada Komisiu a Radu, aby prijali „zvláštny postup“, ktorým sa pozastavia aktuálne nariadenia na 5 rokov, aby bolo možné okamžite a urýchlene využívať fondy a eliminovať zbytočné bariéry a administratívne rozhodnutia. To bude predstavovať značnú výhodu pre malé a stredné podniky, ktoré sa zaoberajú inováciou a zlepšením výroby a projektmi, na ktorých sa zúčastňujú mladí ľudia.

2.4 Politika súdržnosti je v centre pozornosti EÚ. V súlade s článkom 174 ZFEÚ, EÚ bude naďalej rozvíjať a realizovať svoje opatrenia vedúce k posilneniu svojej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Únia sa predovšetkým zameria na zníženie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v rôznych regiónoch a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov.

2.5 Výbor preto zdôrazňuje, že v prípade členských štátov, ktoré zaznamenali v rokoch 2007 – 2009 záporný priemerný nárast HDP a preukázali počas aktuálneho obdobia dobrú mieru absorpcie, bude navrhovaný strop stanovený tak, aby bol minimálne rovnaký, ako tomto období. Obmedzenie stropov v politike súdržnosti by sa nemalo týkať fondu pre rybné hospodárstvo a fondu pre rozvoj vidieka.

2.6 EHSV kladie veľký dôraz na význam začlenenia štrukturálnych fondov do stratégie Európa 2020. Preto by sa jej ciele mali vo väčšej miere zosúladiť s politikou súdržnosti ⁽³⁾ a mali by obsahovať jasnejší a viditeľnejší odkaz na to, akým spôsobom budú budúce štrukturálne fondy prispievať k dosahovaniu cieľov, ktoré sú stanovené v hlavných iniciatívach stratégie Európa 2020. Ak chce EÚ realizovať tieto iniciatívy v kontexte hlbkej krízy, treba ich v blízkej budúcnosti podrobiť previerke.

2.7 V niekoľkých stanoviskách EHSV ⁽⁴⁾ zdôraznil tú skutočnosť, že ciele štrukturálnych fondov sú širšie než stratégia Európa 2020. Preto by štrukturálne fondy mali byť mechanizmom na zabezpečenie toho, aby hospodárstvo EÚ posilnilo svoju politiku zamestnanosti a vzdelávania s cieľom zachovať a posilniť svoj ľudský kapitál a investície, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rastu, zamestnanosti a sociálneho začleňovania. Mali by prispievať k realizácii ostatných stratégií a politik v EÚ, medziiným stratégie pre rovnosť medzi ženami a mužmi na roky 2010-2015, iniciatívy Small Business Act,

⁽²⁾ Pozri stanoviská EHSV na tému „Metropolitné oblasti a mestské regióny v rámci stratégie Európa 2020“, Ú. v. EÚ C 376/02, 22.12.2011, s. 7, a na tému „Poľnohospodárstvo a remeselná výroba“, Ú. v. EÚ C 143, 22.05.2012, s. 35).

⁽³⁾ Pozri stanoviská EHSV na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68, „Úloha a priority politiky súdržnosti v rámci stratégie Európa 2020“, Ú. v. EÚ C 248/01, 25.8.2011, s. 1 a „Metropolitné oblasti a mestské regióny v rámci stratégie Európa 2020“, Ú. v. EÚ C 376/02, 22.12.2011, s. 7.

⁽⁴⁾ Stanoviská EHSV na tému „Regionálna politika a inteligentný rast“, Ú. v. EÚ C 318/13, 29.10.2011, s. 82 a „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68.

energetickej stratégie pre Európu, európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia na roky 2010-2020, rámca EÚ pre vnútroštátne stratégie týkajúce sa Rómov a stratégie pre udržateľný rozvoj.

2.8 EHSV hlboko znepokojuje účinok krízy a je presvedčený, že štrukturálne fondy môžu prispieť k ukončeniu tejto krízy za predpokladu, že sa uskutoční preskúmanie hospodárskeho riadenia EÚ, ktoré v súčasnosti nezabezpečuje rast, zamestnanosť a sociálne začleňovanie. Zdôrazňuje, že úsporné opatrenia prijaté k makroekonomickej stabilite by nemali podkopávať úsilie o dosiahnutie vyššej súdržnosti v EÚ. Štrukturálne zásahy by mali priniesť výsledky v oblasti rastu, sociálneho začleňovania a vo vyššej úrovni zamestnanosti.

2.9 Závažnosť hospodárskej krízy vyzdvihuje tú skutočnosť, že suma (376 mld. EUR), ktorú v súčasnosti navrhuje Komisia pre štrukturálne fondy na obdobie rokov 2014 – 2020, nebude stačiť na zabezpečenie lepšej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ. EHSV preto vyzýva Európsku komisiu a Európsky parlament, aby prehodnotili aktuálny návrh týkajúci sa štrukturálnych fondov v rámci viacročného finančného rámca (VFR) a žiada inštitúcie, aby prostriedky EÚ sústredili na menej rozvinuté regióny a nevytvárali ďalšiu byrokraciu a fragmentáciu.

2.10 Kríza by nemala zabrániť EÚ v dodržiavaní svojich medzinárodných záväzkov a dohovorov, ako sú napríklad Rámcový dohovor OSN o zmene klímy a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

3. Účinné štrukturálne fondy si vyžadujú pevné zásady

3.1 Strategické plánovanie

3.1.1 EHSV je presvedčený o tom, že spoločný strategický rámec (SSR) je kľúčovým nástrojom rozvoja, ktorý zabezpečí lepšiu koordináciu opatrení na implementáciu politiky súdržnosti prostredníctvom rôznych štrukturálnych fondov.

3.1.2 EHSV víta spoločný strategický rámec, ale požaduje prístup, ktorý by bol viac zameraný na príjemcov. V súčasnosti čelia potenciálni príjemcovia rôznym postupom v oblasti dotácií (napr. rozdiely medzi ERF a EPFRV), čo vedie k administratívnej záťaži pre potenciálnych príjemcov. Aktuálne navrhnutý SSR je len administratívnym súborom kritérií, ale chýba myšlienka jedného kontaktného miesta pre príjemcov. SSR by mal ďalej poskytnúť jasnú dokumentáciu a jednotný výklad pravidiel, ktoré sa majú uplatňovať vo všetkých členských štátoch. Zo spoločného strategického rámca by sa pomocou jedného kontaktného miesta stal nástroj na zvýšenie efektívnosti využívania finančných prostriedkov, a tým by sa dalo vyhnúť dodatočnej administratívnej záťaži.

3.1.3 EHSV zastáva názor, že SSR by mal poskytnúť podrobné údaje o investičných prioritách vyplývajúcich z cieľov stratégie Európa 2020 a predovšetkým by mal uznať opatrenia, prostredníctvom ktorých by sa malo dosiahnuť sociálne začleňovanie osôb najviac vzdialených od trhu práce, napr. žien, mládeže, prisťahovalcov, starších ľudí a osôb so zdravotným postihnutím.

3.1.4 EHSV sa ďalej domnieva, že SSR by sa mal odsúhlasiť za účasti všetkých inštitúcií a konzultačných orgánov EÚ, aby sa zabezpečila maximálna úroveň vedomia zodpovednosti všetkých zainteresovaných strán.

3.1.5 Víta sa začlenenie partnerských zmlúv s cieľom dosiahnuť spoločné európske, vnútroštátne a regionálne ciele.

3.1.6 EHSV žiada, aby sa každá zmluva o partnerstve a jej program prepojili s národnými programami reforiem (NRP). NRP by mali odzrkadľovať všetky ciele stanovené v stratégii Európa 2020 spolu s ostatnými povinnosťami, ktoré vyplývajú z iných medzinárodných záväzkov a dohovorov, ako sú napríklad Rámcový dohovor OSN o zmene klímy a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

3.1.7 Začlenenie partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach do prípravy a prijatia partnerských zmlúv bude kľúčovou zložkou úspechu štrukturálnych fondov vrátane navrhovaných zmien partnerských zmlúv (článok 15); preto by sa malo podľa toho upraviť aj navrhované nariadenie o spoločných ustanoveniach.

3.1.8 EHSV žiada, aby sa článok 14 navrhovaného nariadenia o spoločných ustanoveniach upravil vo svetle článkov 10 a 19 ZFEÚ, aby bolo možné do jej odseku c) zahrnúť primerané odkazy na zraniteľné skupiny, ako sú ženy, starí ľudia, mladí ľudia, osoby s určitou sexuálnou orientáciou, ľudia so zdravotným postihnutím, náboženské a etnické menšiny.

3.2 Tematická koncentrácia a zjednodušenie

3.2.1 EHSV víta navrhované nariadenie o spoločných ustanoveniach, v ktorom sa navrhuje spoločný súbor pravidiel pre štrukturálne fondy. To prinesie EÚ spoločnú perspektívu a viac súdržnosti a efektívnosti do politiky súdržnosti v EÚ.

3.2.2 EHSV víta 11 tematických oblastí. Domnieva sa však, že by sa mali doplniť aj iné tematické oblasti, ako napríklad (1) lepší prístup a (2) budovanie kapacít zainteresovaných strán v rámci politiky súdržnosti (spoločnosti, sociálni partneri a občianska spoločnosť). EHSV žiada ich začlenenie do článku 9 navrhovaného všeobecného nariadenia.

3.2.3 EHSV upozorňuje na to, že všetky krajiny by sa mali zamerať na oblasti, ktoré sú definované v nariadení o spoločných ustanoveniach, aby bolo možné zabezpečiť synergie a súdržnejší a inkluzívnejší rast.

3.2.4 EHSV pripomína, že argumentoval v prospech zjednodušenia administratívnych, účtovných a auditorských postupov, „zjednodušenie by sa malo stať hlavným cieľom politiky

súdržnosti“⁽⁵⁾, a preto víta úsilie aktuálneho návrhu o začlenenie tejto zásady. Je potrebné predísť nadmernej byrokracii a malo by sa vynaložiť viac úsilia na to, aby koneční príjemcovia mohli tieto opatrenia využiť. Zjednodušenie by malo zabezpečiť jasnosť, čo sa týka oprávnenosti, auditu, platieb a využívania IKT. Sem patrí zjednodušenie textu nariadenia a zníženie počtu článkov.

3.2.5 Hranica vo výške 100 000 EUR použiteľná pre zjednodušené pravidlá by sa mala zvýšiť na 250 000 EUR pre Spoločenstvom financovanú časť projektov, pri ktorých sa audit vykoná len jedenkrát podľa článku 140 návrhu nariadenia o spoločných ustanoveniach. Väčšina rozpočtov projektov stojí viac než suma financovania navrhnutá v nariadení, a to z dôvodu nadmernej administratívnej záťaže. Toto zjednodušenie s novým limitom by mohlo mať pozitívny vplyv na použitie tohto pravidla na globálne mechanizmy udeľovania grantov.

3.2.6 EHSV predkladá na zváženie myšlienku vypracovať prístup „jedného kontaktného miesta“ pre príjemcov, aby bola politika súdržnosti vo väčšej miere orientovaná na príjemcov (prístup založený na klientovi).

3.2.7 Využívanie širokej škály preplácania výdavkov a elektronickej verejnej správy je tiež vítané. EHSV poukazuje na to, že je dôležité zabezpečiť, aby využívanie elektronickej verejnej správy zahŕňalo prístup pre všetkých vrátane starších ľudí, ľudí pochádzajúcich z etnických menšín a ľudí so zdravotným postihnutím.

3.3 Výkonnostný rámec a podmienenosť

3.3.1 EHSV je presvedčený o tom, že začlenenie podmienosti do nariadenia o spoločných ustanoveniach predstavuje vhodný mechanizmus na zabezpečenie skutočného dosiahnutia spoločných cieľov EÚ.

3.3.2 EHSV víta podmienenosť *ex ante*, tak ako je vyjadrená v predchádzajúcich stanoviskách⁽⁶⁾, keďže sa tento prístup pokladá za spôsob, akým je možné zlepšiť kvalitu výdavkov politiky súdržnosti EÚ. Takáto podmienenosť by však nemala vytvárať dodatočnú administratívnu záťaž, ale namiesto toho by mala prispievať ku koherentnejšiemu a účinnejšiemu využívaniu štrukturálnych fondov.

3.3.3 EHSV však nesúhlasí s tým, aby sa makroekonomická podmienenosť⁽⁷⁾ použila ako metodológia, keďže „trestá“ tie nesprávne strany. Pokiaľ ide o 6. balík hospodárskeho riadenia, EHSV nepodporuje žiadne donucovacie opatrenia v rámci politiky súdržnosti (vrátane zadržania platieb). Opatrenia prijaté v oblasti makroekonomickej podmienosti by nemali mať vplyv na príjemcov, ktorí získavajú prostriedky zo štrukturálnych fondov.

3.3.4 Je dôležité, aby preskúmanie výkonnosti zahrňovalo aj účasť a súhlas partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach ako skutočných aktérov v rámci implementácie politiky súdržnosti.

3.4 Flexibilita

3.4.1 EHSV je presvedčený, že zásady podmienosti by nemali podkopať kapacitu flexibility v rámci štrukturálnych opatrení, keďže neexistuje žiadne riešenie, ktoré by vyhovovalo všetkým regiónom.

3.4.2 Flexibilita by nemala podkopávať spoločné ciele súdržnosti prostredníctvom spoločných pravidiel aplikovaných na všetkých príjemcov.

3.5 Viacúrovňové riadenie

3.5.1 EHSV víta prístup viacúrovňového riadenia ako spôsobu zabezpečenia zodpovednosti za finančné prostriedky a ciele sociálnej súdržnosti. Partneri v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach by sa podľa článku 5 mali v plnej miere zúčastniť na všetkých fázach využitia finančných prostriedkov vrátane miestnej a regionálnej úrovne. EHSV opätovne pripomína dôležitosť toho, že územné dohody v minulosti obsahovali účasť občianskej spoločnosti.

3.5.2 EHSV trvá na tom, že je potrebné zabezpečiť synergiu medzi všetkými nástrojmi štrukturálnych fondov.

4. Zásady politiky súdržnosti EÚ potrebujú primerané nástroje na dosiahnutie súdržnosti

4.1 Partnerstvo: s občianskou spoločnosťou – zmluva o partnerstve

4.1.1 EHSV sa vyslovil za zásadu partnerstva v politike súdržnosti⁽⁸⁾. Do prípravných prác na zmluvách o partnerstve a technickej pomoci by sa mali zapojiť všetky relevantné zainteresované strany.

4.1.2 EHSV preto výslovne víta článok 5 aktuálne navrhovaného nariadenia o spoločných ustanoveniach a návrhu na vypracovanie kódexu správania na úrovni EÚ týkajúceho sa partnerstva vrátane rôznych povinností a práv rôznych partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach v rámci ich účasti. Vypracovanie kódexu správania by malo zabezpečiť plnú účasť týchto partnerov.

4.1.3 EHSV zdôrazňuje, že účasť občianskej spoločnosti by sa tiež mala zabezpečiť na rovnakom prístupe k financovaniu a prostredníctvom jasnej inkluzívnej definície. Občianska spoločnosť často nemá prístup k finančným prostriedkom z dôvodu bariér, ktoré vytvárajú pravidlá spolufinancovania, administratívnych záťaží, neprímeraných cieľov vnútroštátnych operačných programov a nedostatočnej účasti na monitorovaní finančných prostriedkov.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68, a na tému „Účinné partnerstvá v politike súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 44/01, 11.2.2011, s. 1.

⁽⁶⁾ Stanovisko EHSV na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68.

⁽⁷⁾ Stanoviská EHSV na tému „Regionálna politika a inteligentný rast“, Ú. v. EÚ C 318/13, 29.10.2011, s. 82.

⁽⁸⁾ Stanoviská EHSV na tému „Účinné partnerstvá v politike súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 44/01, 11.2.2011, s. 1 a „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68.

4.1.4 Kódex správania by mal ďalej stanoviť jasné pravidlá na aplikovanie, mal by trvať na včasnom spracovaní a mal by stanoviť postup pri podávaní sťažností, čím by sa umožnila účinná a nebyrokratická implementácia a využívanie programov politiky súdržnosti. EHSV je presvedčený o tom, že dodatočné kritéria schvaľovania, ktoré používajú členské štáty, by mali v prvom rade podliehať kontrole, aby sa predišlo ďalšej byrokracii (a vnútroštátnemu „pozlacovaniu“).

4.1.5 Kódex správania by mal jasne stanoviť rôzne povinnosti a práva týkajúce sa účasti rôznych partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach. Partnermi sú hlavne mimovládne organizácie vrátane organizácií zastupujúcich zraniteľné skupiny podľa článkov 10 a 19 ZFEÚ, (ako sú napríklad ženy, starší ľudia, mladí ľudia, osoby s určitou sexuálnou orientáciou, ľudia so zdravotným postihnutím, náboženské a etnické menšiny).

4.1.6 Preto EHSV tiež obhajoval zmluvu o partnerstve medzi členským štátom a jeho regiónmi a občianskou spoločnosťou (9).

4.1.7 EHSV vyzdvihuje potrebu vytvorenia širokého partnerstva, ktoré by reprezentovalo rozsiahle spektrum rôznych záujmov. Mali by sa určiť jasné spôsoby definovania povinností a funkcií rôznych partnerov.

4.1.8 EHSV vyjadruje ľútosť nad tým, že nariadenie o spoločných ustanoveniach nezabezpečuje európsky mechanizmus partnerstva s európskymi partnermi v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach; EHSV preto požaduje, aby sa takýto mechanizmus začlenil do navrhovaného nariadenia.

4.1.9 EHSV víta návrh EK na posilnenie iniciatív, ktoré riadi Spoločenstvo, na základe skúseností z prístupu podľa programu LEADER. EHSV naliehavo vyzýva, aby boli príslušné zainteresované strany z občianskej spoločnosti zastúpené v miestnych akčných skupinách programu LEADER.

4.2 Monitorovacie výbory

4.2.1 EHSV dôrazne podporuje udelenie hlasovacích práv partnerom v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach v monitorovacích výboroch, podľa článku 42 nariadenia o spoločných ustanoveniach a opäť zdôrazňuje dôležitosť zabezpečenia toho, aby všetci partneri v týchto výboroch mali rovnaké práva. EHSV trvá na tom, aby všetky strany monitorovacích mechanizmov boli na rovnakej úrovni, a žiada o začlenenie konkrétnych smerníc do SSR.

4.2.2 EHSV opätovne pripomína, že je potrebné riadne vyhodnotiť a analyzovať používanie finančných prostriedkov, a vyzdvihuje skutočnosť, že toto je kľúčový bod na pochopenie rozdielného vplyvu finančných prostriedkov v rôznych kontextoch európskych regiónov.

4.3 Technická pomoc

4.3.1 EHSV žiada o posilnenie kapacity partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach v článku 51 nariadenia o spoločných ustanoveniach. Začlenenie týchto partnerov do tohto procesu podpory, štúdií,

vyhodnotení, odbornej pomoci spolu s ostatnými opatreniami, ktoré sú podporované prostredníctvom technickej pomoci, bude viesť k významnejšej účasti a kapacite účasti všetkých partnerov v rámci štrukturálnych fondov. Je presvedčený o tom, že toto by malo byť predpokladom účasti.

4.3.2 EHSV ľutuje, že bol predložený návrh na to, aby sa operačné programy technickej pomoci vylúčili z environmentálnych opatrení, rovnakých príležitostí a rovnosti medzi mužmi a ženami. Toto vylúčenie by sa malo vymazať z článku 87.

4.3.3 EHSV pripomína, že Európsky sociálny fond je pokročilejší pri využívaní technickej pomoci účasti partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1. EHSV žiada uplatniť zásadu partnerstva rovnakým spôsobom vo všetkých štrukturálnych fondoch.

4.4 Budovanie kapacít

4.4.1 EHSV vyzýva na to, aby sa definícia budovania kapacít zahrnula do článku 2. Táto definícia by sa mala chápať ako zlepšenie účasti partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach na príprave, implementácii a monitorovaní štrukturálnych fondov na všetkých úrovniach, vrátane, okrem iného, odborného vzdelávania, účasti na technickej pomoci, začlenenia organizácií, ktoré zastupujú zraniteľné skupiny, podpory v rámci využívania finančných prostriedkov. Tiež by sa mala zahrnúť do SSR.

4.4.2 Budovanie kapacity partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach by tiež mala obsahovať prístup k finančným prostriedkom, ako to predpokladá článok 87 nariadenia o spoločných ustanoveniach. EHSV ľutuje, že článok 7 tohto nariadenia neobsahuje zákaz diskriminácie pri prístupe k finančným prostriedkom.

4.5 Zákaz diskriminácie a prístup k finančným prostriedkom

4.5.1 EHSV víta začlenenie zákazu diskriminácie do aktuálneho navrhovaného nariadenia o spoločných ustanoveniach. Je však poľutovaniahodné, že zásada prístupu pre ľudí so zdravotným postihnutím, uvedená v článku 16 aktuálneho všeobecného nariadenia, sa nezachovala v navrhovanom budúcom nariadení o spoločných ustanoveniach.

4.5.2 Žiadatelia, príjemcovia a partneri by mali mať práva povinne uznávané orgánmi v členských štátoch a tiež právo využívať mechanizmus na podávanie sťažností, aby mohli predkladať námietky.

4.5.3 EHSV pripomína, že prístup k finančným prostriedkom si bude vyžadovať úsilie spojené s budovaním kapacít zo strany partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach, ako aj široké využívanie globálnych mechanizmov na udeľovanie grantov. EHSV opätovne pripomína, že odborné vzdelávanie, ktoré koordinuje EK, dokáže značne takýto prístup uľahčiť.

4.6 Podpora sociálneho hospodárstva

4.6.1 EHSV víta navrhované ustanovenia o aktéroch sociálneho hospodárstva a odporúča objasniť ich účasť na cieľoch štrukturálnych fondov. Tieto by nemali obmedziť aktérov sociálneho hospodárstva na programy sociálneho začleňovania, ale

(9) Stanovisko EHSV na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68, ods. 2.1.6, 6.1 a 6.2.

mala by sa týkať aj iných dôležitých priorít všetkých fondov, akými sú napríklad podporovanie zamestnanosti, boj proti chudobe a zlepšovanie úrovne vzdelávania, zakladanie podnikov, podnikanie, konkurencieschopnosť a podpora podnikov, miestny rozvoj, výskum, vývoj a inovácie, odborná príprava a vzdelávanie.

4.7 Multifondy – finančné inžinierstvo

4.7.1 EHSV víta možnosť skombinovať fondy s cieľom dosiahnuť lepšie výsledky pri ich využívaní.

4.7.2 EHSV verí v pákový efekt, ktorý by štrukturálne fondy mali mať, aby sa upevnili na miestnej úrovni; EHSV odporúča vyčleniť primeranú časť finančných prostriedkov ako rezervu pre zmiešané fondy, ktoré dokážu mobilizovať miestne vnútorné zdroje s cieľom vytvoriť trvalé rôznorodé miestne finančné nástroje a zároveň garantovať udržateľnosť zásahu Európskej únie.

4.7.3 EHSV je silne presvedčený o tom, že najlepšie využitie obmedzených dostupných finančných prostriedkov je potrebné dosiahnuť prostredníctvom inteligentného finančného inžinierstva a že z každého eura poskytnutého v rámci financovania súdržnosti je potrebné vyťažiť maximum. Vo väčšej miere by sa mali využívať dlhopisy projektu Európa 2020. EHSV navrhuje starostlivo preskúmať možnosť využitia budúcich štrukturálnych fondov a nevyužitých finančných prostriedkov z programového obdobia rokov 2007 – 2013 ako nárazníkovú záruku na návratné pôžičky EIB, určené pre malé a stredné podniky a podniky s cieľom naštartovať európske hospodárstvo už teraz. V tomto ohľade by sa mali tiež preskúmať revolvingové fondy a mikropôžičky.

4.8 Účelovo viazané nástroje

4.8.1 EHSV podporuje návrh, aby sa minimálne 20 % celkových vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov ESF vyčlenilo na sociálne začleňovanie a boj proti chudobe. EHSV je proti zníženiu tohto cieľa. S ohľadom na súčasnú hospodársku krízu je potrebné, aby sociálna Európa zostala pre svojich občanov viditeľná. Sú to predovšetkým sociálne podniky, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri plnení týchto cieľov a významnou mierou prispievajú k začleňovaniu obzvlášť postihnutých skupín do spoločnosti a trhu práce.

4.8.2 Výbor navrhuje zachovať súčasný postup, pri ktorom sú projekty v oblasti dopravy financované prostredníctvom osobitnej rozpočtovej položky. Účelové viazanie prostriedkov v kohéznom fonde, ktoré navrhla Európska komisia, by znamenalo, že sa zníži rozsah prostriedkov dostupných na súdržnosť.

4.9 Miery spolufinancovania

4.9.1 Pravidlá spolufinancovania by mali byť modulované podľa okolností⁽¹⁰⁾. Mala by sa zväziť absorpčná schopnosť rôznych príjemcov.

4.9.2 EHSV podporuje zvýšenie miery spolufinancovania, tak ako to už navrhuje Komisia na rok 2011 na maximálne 95 %

⁽¹⁰⁾ Stanovisko EHSV na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68, ods. 2.2.1 a 6.10.

pre členské štáty, ktoré sa ocitli vo finančných ťažkostiach⁽¹¹⁾ a ako je to uvedené aj v nariadení o spoločných ustanoveniach. EHSV je presvedčený, že spolufinancovanie by sa tiež ponúkať ako možnosť miestnym orgánom, ktoré nemajú prístup k úverom, keďže nemajú svoj vlastný autonómny rozpočet, a preto nie sú schopné ponúknuť svoj vlastný príspevok.

4.9.3 EHSV podporuje myšlienku, aby sa projektom, ktoré sa zameriavajú na potreby zraniteľných skupín a skupín, ktorým hrozí vylúčenie, priznala vyššia miera spolufinancovania. Berúc do úvahy rastúce riziko znižovania rozpočtov pre vnútroštátne sociálne politiky z úsporných opatrení, táto miera by sa mala rovnať 100 % pre členské štáty, ktorých najťažšie zasiahla hospodárska kríza.

4.10 Zvyšovanie informovanosti

4.10.1 EHSV zdôrazňuje potrebu začleniť stratégie zvyšovania informovanosti týkajúcej sa požiadaviek nariadenia o spoločných ustanoveniach a význam hlavných zásad a vytvorených mechanizmov.

4.10.2 Technická pomoc a iné nástroje by sa mali použiť na zabezpečenie toho, aby všetci aktéri, ktorí sa zúčastňujú na tomto procese (predovšetkým vrátane partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach), počnúc riadiacimi orgánmi a realizátormi projektov končiac, mali dostatok poznatkov o hlavných zložkách, na ktoré sa zameriava toto nariadenie.

4.11 Sociálne bývanie

4.11.1 EHSV pripomína dôležitosť začlenenia sociálneho bývania do nariadenia o spoločných ustanoveniach a to, ako by táto oblasť mohla ťažiť z jasnejšej definície v SSR, ktorý tvorí prílohu tohto nariadenia.

4.12 Makroregionálne politiky – mestská politika

4.12.1 EHSV podporuje prístup zameraný na posilnenie úlohy stratégií makroregionálnej spolupráce v rámci politiky súdržnosti. Spolupráca medzi makroregiónmi má veľký potenciál, ktorý by zabezpečil lepšie zhodnotenie investícií v týchto regiónoch.

4.12.2 EHSV v plnej miere podporuje vyšší stupeň reakcie na potreby mestských oblastí: v skutočnosti je 5 % finančných prostriedkov EFRR vyčlenených na rozvoj miest a budovanie mestskej platformy⁽¹²⁾.

4.12.3 Mestské politiky by sa mali zamerať na udržateľnejšie oblasti, zabezpečujúce lepšiu mobilitu pre všetkých občanov, prostredie priaznivejšie pre občanov a mestské politiky šetrné voči životnému prostrediu, predovšetkým pre starších ľudí, ľudí s obmedzenou mobilitou a ľudí so zdravotným postihnutím.

4.12.4 EHSV zdôrazňuje dôležitosť výskumu a vývoja realizovaných na základe programu ESPON v oblasti európskeho územného rozvoja.

⁽¹¹⁾ Stanoviská EHSV v Ú. v. EÚ C 24, 28.1.1012, od 2012/C/24/17 do 2012/C/24/19.

⁽¹²⁾ V súlade s predchádzajúcimi stanoviskami, ako napríklad „Metropolitné oblasti a mestské regióny v rámci stratégie Európa 2020“, Ú. v. EÚ C 376/02, 22.12.2011, s. 7 a „Úloha a priority politiky súdržnosti v rámci stratégie EÚ 2020“, Ú. v. EÚ C 248/01, 25.8.2011, s. 1.

4.13 Ukazovatele

4.13.1 EHSV víta snahu o vypracovanie nariadenia, ktoré by sa vo väčšej miere orientovalo na výsledky. Nariadenie orientované na výsledky si vyžaduje riadne ukazovatele.

4.13.2 EHSV je presvedčený o tom, že ukazovatele založené výhradne na makroekonomických ukazovateľoch, ako je HDP, sú očividne neprimerané na identifikáciu úrovne súdržnosti. V rámci politiky súdržnosti by sa mali použiť iné ukazovatele⁽¹³⁾. Použitie týchto ukazovateľov by malo podliehať preverke, ktorá by sa mala uskutočniť v polovici programového obdobia.

4.13.3 EHSV odporúča, aby Komisia riadne zohľadnila ukazovatele výkonnosti, ktoré sú definované na miestnej a európskej úrovni, a aby zlepšila používanie kvalitatívnych ukazovateľov, a nielen kvantitatívnych ukazovateľov, hlavne aby zlepšila meranie miestnej sociálnej pridanej hodnoty, ktorú produkujú programy a operácie.

4.13.4 Ukazovatele by mali merať dlhodobý vplyv. Nemali by sa zakladať len na analýze pomeru nákladov k výnosom, ale mali by sa zohľadniť aj iné sociálne aspekty. Je dôležité, aby všetci aktéri v rámci politiky súdržnosti absolvovali odborné školenie zamerané na použitie nových ukazovateľov.

4.14 Geografický rozsah (článok 89)

4.14.1 EHSV trvá na tom, aby opatrenia v oblasti sociálneho začleňovania, vzdelávania a zamestnanosti realizované prostredníctvom štrukturálnych fondov obsahovali všetky zraniteľné skupiny, ako sú ženy, prisťahovalci a osoby so zdravotným postihnutím, a aby boli organizované a implementované nezávisle od geografickej pôsobnosti.

4.15 Strategický pokrok

4.15.1 EHSV pripomína, že správy o pokroku by mali obsahovať vyhodnotenie pokroku vo vzťahu k opatreniam týkajúcim sa začleňovania zraniteľných skupín v regiónoch, ktoré sú týmito opatreniami ovplyvnené.

4.15.2 EHSV je presvedčený, že článok 49 a článok 101 navrhovaného nariadenia o spoločných ustanoveniach by tiež mali obsahovať vyhodnotenie horizontálnych priorít spolu s tematickými prioritami.

4.15.3 Funkcie riadiaceho orgánu podľa článku 114 by mali obsahovať informácie rozčlenené podľa skupín, ktorým hrozí vylúčenie.

4.16 Spoločné akčné plány (SAP)

4.16.1 EHSV je presvedčený, že SAP by mali jasne definovať účasť všetkých partnerov, ktorí sú uvedení v článku 5 ods. 1.

4.16.2 SAP by mali tiež obsahovať partnerov v zmysle definície v článku 5 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach ako potenciálnych príjemcov takýchto opatrení.

5. Nadnárodná spolupráca

5.1 EHSV zdôrazňuje potrebu ďalšieho podporovania operačných programov, ktoré podporujú nadnárodnú spoluprácu vo všetkých fondoch, ako prostriedku na posilnenie úlohy EK pri uľahčovaní výmeny skúseností a koordinácii implementácie príslušných iniciatív.

V Bruseli 25. apríla 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽¹³⁾ Porovnaj Giniho koeficient v stanovisku na tému „Štvrtá správa o hospodárskej a sociálnej súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 120/17, 16.5.2008, s. 73 a stanovisko na tému „Piata správa o súdržnosti“, Ú. v. EÚ C 248/12, 25.8.2011, s. 68.

Stanovisko EHSV k Meraniu pokroku nad rámec HDP – účasť občianskej spoločnosti na výbere doplnkových ukazovateľov, (dosiaľ nezverejnené v úradnom vestníku), bod 1.5.1: „V tomto ohľade existuje jasná potreba nahradiť koncept hospodárskeho rastu konceptom pokroku spoločnosti, podporujúc diskusiu o základnom význame pokroku. Tiež je potrebné predefinovať koncept rozvoja a táto diskusia by sa mala dotknúť hľadísk politickej zodpovednosti. V súvislosti s týmto novým prístupom je potrebné definovať rôzne rozmary, z ktorých pokrok pozostáva, a to i) rozšírením vnútroštátnych účtov, ktoré by sa mali zameriavať na sociálne a environmentálne hľadiská; ii) použitím zložených ukazovateľov a iii) vytváraním kľúčových ukazovateľov“.